

Malmö, 250214

MOTTAGARE
Klimat- och
näringslivsdepartementet

"Reformering av avfallslagstiftningen för ökad material- återvinning och mer cirkulär ekonomi" KN (2024/02249)

Vårt ärendenummer: 2025/81

Sysav, Sydskaanes avfallsaktiebolag, tar hand om avfall från hushåll och industrier och återvinner så mycket som möjligt till nya resurser som återförs till samhället.

Sysav bidrar till ett samhälle med cirkulära flöden, med en hållbar produktion och konsumtion, och där onödigt avfall inte uppstår.

Sysav menar att avfallshantering ska ses som en nödvändig basinfrastruktur i ett väl fungerande samhälle, där resurser skapas och återförs till samhället, likväl som att restprodukter som inte kan eller bör återvinnas, destrueras eller deponeras.

Sysav har som ambition att vara klimatneutralt till 2030.

*Sysav tackar för möjligheten att lämna synpunkter på promemorian.
Våra specifika kommentarer kan utläsas nedan, i övrigt ställer sig Sysav
bakom Avfall Sveriges remissvar.*

Sysav, Sydskaanes Avfallsaktiebolag
2025-02-14

Malin Dahlroth, vd och koncernchef
malin.dahlroth@sysav.se

Sysav - Sydskaanes avfallsaktiebolag

Postadress Box 50344, 202 13 Malmö
Besöksadress Spillepengsgatan 13
211 24 Malmö

Telefon +46 40 635 18 00
Telefax +46 40 635 18 10
Organisationsnr. 556187-0410

VAT No. SE556187041001
PlusGiro 19 92 50-2
BankGiro 235-6541

kundservice@sysav.se
www.sysav.se
Innehar F-skattebevis

Sammanfattning av Sysavs synpunkter

Kap 4

Sysav menar att det behövs kraftfulla styrmedel som leder till ökad efterfrågan på återbrukade produkter och material, samt som gör det svårare att sätta produkter på marknaden som inte är cirkulära.

Kap 4.4

Sysav vill påpeka att det finns en stor förbättringspotential vad gäller utsortering av förpackningsavfall från verksamheter, då insamlingen av dessa förpackningar inte omfattas av en motsvarande modell som finns för insamling från hushåll och samlokaliserade verksamheter.

Sysav menar att om förpackningsavfall från verksamheter kan hämtas under samma eller liknande omständigheter som från hushåll, så kommer mer förpackningsavfall att materialåtervinnas. Här saknas ett fullt utvecklat producentansvar och bör skyndsamt åtgärdas i enlighet med EU:s materialåtervinningsmål.

Kap 5.3

Sysav avråder särskilt förslaget om kommunens utredningsskyldighet av marknaden vid ett svikande utbud av privata avfallstjänster. Förslaget kan vara relevant i en glesbygdscontext men helt säkert inte för de skånska kommunerna.

Kap 8.1

Sysav avstyrker förslaget om gratis avhämtning av återanvändbara produkter.

Sysav anser inte att mottagning och avyttring av produkter ingår i kommunens avfallsansvar.

Kap 8.2

Sysav vill understryka att insamling av fraktioner såsom papper, plast, glas och metall, som inte är förpacknings- eller bygg- och rivningsavfall, (t ex udda avfallsfraktioner som ljuskoppen i metall/plast) är att föredra i **materialströmmar** tillsammans med t ex förpackningsavfall.

Sysav anser att regeringen bör tillsätta en utredning om sådana fraktioner kan samlas in i materialströmmar tillsammans med förpackningsavfall.

Kap 8.8

Sysav är positiva till att undantag från att skilja förpackningar från sitt innehåll förtydligas. Nuvarande formuleringar har medfört stor osäkerhet gällande när dispens krävs. Det har gjorts olika tolkning i olika kommuner.

Sysav anser specifikt att följande avfallsslag bör undantas från kravet om att skilja förpackningar från sitt innehåll:

- Animaliska Biprodukter inom kategori 1 eller 2, då innehållet inte kan behandlas biologiskt i en förbehandlingsanläggning utan bör hanteras genom förbränning, samt att förpackningen ska hanteras på samma sätt som innehållet om det finns rester kvar. Eftersom förpackningen enligt Jordbruksverket ska destrueras blir det då onödigt att ansöka om dispens. Ett exempel är livsmedel från tredje land.
- Beslag som hanterats av Jordbruksverk (ex. djurfoder som inte uppfyller ställda krav), eller Livsmedelsverk (livsmedel som inte uppfyller ställda krav). Ovan beslag är vanligt förekommande och Sysav gör tolkningen att promemorians förslag om undantag endast gäller beslag från brottsutredande myndighet eller domstol inom vilket ovan inte ingår.
- Destruktion utifrån beslut från kommun (miljöförvaltning) i samband med livsmedelskontroller.
- Vattenbaserad färg och liknande avfall som utgörs av icke farligt avfall där det inte är lämpligt att separera förpackning från innehåll p g a innehållets fysiska form som gör att det inte kan hanteras oförpackat.
- "Angripet" avfall som innehåller skadedjur eller invasiva arter.
- Avfall som ur arbetsmiljösynpunkt inte är lämpligt att hantera öppet, t.ex. kraftigt dammande avfall där Sysav idag kräver att det är emballerat för att kunna ta emot och hantera detsamma.

Sysav anser också att det behövs en tydlig definition av vad som menas med "smittförande" i detta sammanhang.

Kap 8.9

Sysav avstyrker bestämt ett generellt krav på ytterligare sortering. Det är inte rimligt med ett generellt krav utan bör ske på frivillig grund. Kommunerna är mitt uppe i investeringar för att införa fastighetsnära insamling vilket är väl beprövat och fungerande med bra renhet på avfallet som överlämnas till materialåtervinnarna. Grundkravet bör vara att sortera ut förpackningsavfallet fastighetsnära, och skulle även kunna omfatta verksamheter.

Kap 8.10

Sysav vill understryka att det är rimligt att ersättning tilldelas den som sorterar ut förpackningsavfall genom ytterligare sortering av restavfall, då avgiften är betald via Producentansvaret för förpackningar. Om avfallet kommer från hushåll (och samlokaliserade verksamheter) är det rimligt att

ersättning till kommunerna för insamling av förpackningsavfall utgår enligt Naturvårdsverkets föreskrifter.

Kap 8.12

Sysav tillstyrker förslaget men vill understryka vikten av att en rimlighetsbedömning kan göras, samt att det införs en möjlighet att uppfylla kraven genom stickprovskontroll. Detta särskilt då förslaget även omfattar verksamhetsavfall, där hanteringen annars riskerar att bli omfattande.

Kap 8.13

Sysav avstyrker förslaget att införa förbud mot att deponera restavfall i enlighet med Avfall Sveriges remissvar.

Kap 9

Sysav tillstyrker förslaget om att den nationella avfallsplanen beslutas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Sysav anser att detta kommer ge den nationella avfallsplanen större tyngd och innehålla en ökad och samstämmig kravbild för vad som behöver göras.

Kap 9.2

Sysav är positiva till ett förtydligande av innehållet i den nationella avfallsplanen och att den blir nationell. Dagens avfallsplan syftar till att "skapa en gemensam bas och understryka vikten av att alla samhällsaktörer genomför insatser", men insatserna är frivilliga och inga krav ställs på uppföljning. För att den nationella avfallsplanen ska bli det verktyg som krävs för att skapa drivkrafter på bred front, krävs tydligare styrning och stöd.

Kap 9.3

Sysav avstyrker förslaget om att ta bort den kommunala avfallsplanen. Den är ett viktigt lokalt politiskt styrande dokument och är en plan för *hela* kommunen. Tas kravet på en kommunal avfallsplan bort, riskerar arbetet med att förebygga avfall och hantera det avfall som uppstår på bästa sätt enligt avfallshierarkin, att ytterligare försvåras och att det främst blir en fråga för kommunens avfallsansvariga och att det inte prioriteras av övriga kommunala verksamheter. Däremot bör kraven som ställs vid framtagandet, förenklas och genom att ta fram nationella mål och åtgärder samt efterfråga uppföljning underlättas den kommunala avfallsplaneringen. På så vis kan den nationella och de kommunala avfallsplanerna tillsammans driva på utvecklingen mot ett mer cirkulärt samhälle.

Kap 10

Sysav är positiva till att målen i avfallsdirektivet om förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall förs in i avfallsförordningen.

Sysav bifaller Avfall Sverige i att det bör sättas mål för avfall som inte utgör kommunalt avfall, samt att det är viktigt att kommunerna har tillräckligt med ekonomiska medel för att verkställa uppställda krav.

Kap 11

Sysav tillstyrker förslaget om att kommunen ska rapportera uppgifter om det kommunala avfall som den ansvarar för, samt hantering som skett på uppdrag av kommunen.

Sysav anser också att kommunen ska rapportera utsläpp av växthusgaser från avfall som lämnats till förbränning, oavsett var denna behandling sker. En sådan rapportering skapar incitament hos kommunen att öka mängden avfall som materialåtervinns.

Kap 12.1

Sysav menar att uttrycket renhållningsavgift och taxa i princip är samma sak, och bör kunna bytas ut mot avfallsavgift eller avfallstaxa.

Sysav anser explicit att uttrycket taxa inte ska bytas ut mot föreskrift, eftersom avfallsföreskrifter ju föreslås vara det som ersätter begreppet renhållningsordning.

Kap 15

Sysav anser att ett ikraftträdande den 1 januari 2026 är orimligt och en längre övergångstid behövs.

Fördjupade kommentarer till Sysavs synpunkter

Kap 4 - Behov av reformering och modernisering av avfallslagstiftningen

Förslaget i promemorian fokuserar på åtgärder som ska leda till ökad materialåtervinning vilket Sysav är positiva till. Sysav vill dock understryka att de översta stegen i avfallshierarkin måste prioriteras, d v s att förebygga och återbruka produkter innan de blir avfall. Åtgärder för att minska avfallsmängderna och öka cirkulariteten för material och produkter är mycket viktigt då detta minskar uttagen av jungfruliga resurser.

Sysav menar att det behövs kraftfulla styrmedel som leder till ökad efterfrågan på återbrukade produkter och material, samt som gör det svårare att sätta produkter på marknaden som inte är cirkulära.

4.4 Utsortering av avfall måste öka så att mer avfall kan materialåtervinnas

Sysav vill påpeka att det finns en stor förbättringspotential vad gäller utsortering av förpackningsavfall från verksamheter, då insamlingen av dessa förpackningar inte omfattas av en motsvarande modell som finns för insamling från hushåll och samlokaliserade verksamheter.

Sysav menar att om förpackningsavfall från verksamheter kan hämtas under samma eller liknande omständigheter som från hushåll, så kommer mer förpackningsavfall att materialåtervinnas. Här saknas ett fullt utvecklat producentansvar och bör skyndsamt åtgärdas i enlighet med EU:s materialåtervinningsmål.

Kap 5 - Förändring och förtydliganden av olika aktörers ansvar för avfall

5.3 Förändringar i kommunens ansvar

Om kommunens andrahandsansvar för kommunalt avfall från detaljhandel med livsmedel, samt för matfett och kontorspapper:

Sysav avråder särskilt förslaget om kommunens utredningsskyldighet av marknaden vid ett svikande utbud av privata avfallstjänster. Förslaget kan vara relevant i en glesbygdskontext men helt säkert inte för de skånska kommunerna.

Kap 8 - Ökad återanvändning och materialåtervinning

8.1 Insamlingssystem för återanvändning

"Varje kommun ska tillhandahålla insamlingssystem för återanvändning av produkter från hushållen i kommunen i syfte att öka återanvändningen i Sverige". Viljan i samhället att lämna produkter för återanvändning ökar, men Sysav ser också att det är ett växande problem att efterfrågan på dessa produkter

minskar. Den goda intentionen att öka cirkulariteten och återbruket, riskerar tyvärr ändå att resultera i ett avfallsflöde.

"Kommunen ska ge privatpersoner, företag och sammanslutningar tillfälle att kostnadsfritt hämta återanvändbara produkter på en plats som kommunen anvisar"
Sysav menar att förslaget att gratis kunna hämta återbruksprodukter, inte främjar den cirkulära ekonomin ytterligare, utan leder istället till svårigheter att få fler återbruksaktörer att utveckla och investera i branschen. Sysav ser också risker med att "gratiskonceptet" genererar negativa arbetsmiljö-situationer då det inte sällan uppstår hot- och våldssituationer.

Sysav avstyrker förslaget om gratis avhämtning av återanvändbara produkter.

Sysav anser inte att mottagning och avyttring av produkter ingår i kommunens avfallsansvar.

8.2 - Utsortering av avfall

"Det ska införas krav på utsortering av grovavfall och avfall som består av papper, plast, glas och metall och som inte samtidigt är förpackningsavfall eller bygg- och rivningsavfall"

Sysav vill understryka att insamling av fraktioner såsom papper, plast, glas och metall, som inte är förpacknings- eller bygg- och rivningsavfall, (t ex udda avfallsfraktioner som ljuskoppen i metall/plast) är att föredra i **materialströmmar** tillsammans med t ex förpackningsavfall.

Sysav stödjer Avfall Sveriges förslag om att regeringen bör tillsätta en utredning om sådana fraktioner kan samlas in i materialströmmar tillsammans med förpackningsavfall.

"Restavfallet ska hållas skilt från annat avfall. Det ska införas nya definitioner av vad som avses med grovavfall respektive restavfall".

Sysav instämmer med Avfall Sveriges avstyrkande av annan definition av grovavfall än "hushållsavfall som är så tungt eller skrymmande eller har andra egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl". Det är just öppningen för en lämplighetsbedömning av hur avfallet bäst samlas in, ur bland annat arbetsmiljösynpunkt, som gör att grovavfall skrymmande (enligt förslaget) är alltför otydligt.

8.8 Undantag från kravet på att skilja förpackningar från sitt innehåll

Sysav är positiva till att undantag från att skilja förpackningar från sitt innehåll förtydligas. Nuvarande formuleringar har medfört stor osäkerhet gällande när dispens krävs. Det har gjorts olika tolkning i olika kommuner.

Sysav anser specifikt att följande avfallsslag bör undantas från kravet om att skilja förpackningar från sitt innehåll:

- Animaliska Biprodukter inom kategori 1 eller 2, då innehållet inte kan behandlas biologiskt i en förbehandlingsanläggning utan bör hanteras genom förbränning, samt att förpackningen ska hanteras på samma sätt som innehållet om det finns rester kvar. Eftersom förpackningen enligt Jordbruksverket ska destrueras blir det då onödigt att ansöka om dispens. Ett exempel är livsmedel från tredje land. Ett exempel är livsmedel från tredje land.
- Beslag som hanterats av Jordbruksverk (ex. djurfoder som inte uppfyller ställda krav), eller Livsmedelsverk (livsmedel som inte uppfyller ställda krav). Ovan beslag är vanligt förekommande och Sysav gör tolkningen att promemorians förslag om undantag endast gäller beslag från brottsutredande myndighet eller domstol inom vilket ovan inte ingår.
- Destruktion utifrån beslut från kommun (miljöförvaltning) i samband med livsmedelskontroller.
- Vattenbaserad färg och liknande avfall som utgörs av icke farligt avfall där det inte är lämpligt att separera förpackning från innehåll på grund av innehållets fysiska form som gör att det inte kan hanteras oförpackat.
- "Angripet" avfall som innehåller skadedjur eller invasiva arter.
- Avfall som ur arbetsmiljösynpunkt inte är lämpligt att hantera öppet, t.ex. kraftigt dammande avfall där Sysav idag kräver att det är emballerat för att kunna ta emot och hantera detta.

Sysav anser också att det behövs en tydlig definition av vad som menas med "smittförande" i detta sammanhang.

8.9 - Krav på ytterligare sortering för att möjliggöra materialåtervinning

Den som är ansvarig för att avfallet blir fullständigt behandlat ska se till att det insamlade avfallet sorteras ytterligare om det behövs för att möjliggöra materialåtervinning och för att utifrån avfallets egenskaper uppnå en hög kvalitet på det återvunna materialet. Ytterligare sortering ska också krävas om det behövs för att nå materialåtervinningsmålen.

Sysav avstyrker ett generellt krav på ytterligare sortering. Det är inte rimligt med ett generellt krav utan bör ske på frivillig grund. Kommunerna är mitt uppe i investeringar för att införa fastighetsnära insamling vilket är väl beprövat och fungerande med bra renhet på avfallet som överlämnas till materialåtervinnarna. Grundkravet bör vara att sortera ut förpackningsavfallet fastighetsnära, och skulle även kunna omfatta verksamheter.

8.10 - mer förpackningsavfall från restavfallet ska materialåtervinnas

"Verksamheter som har avfall som till övervägande del består av förpackningsavfall som har producerats i samband med yrkesmässig sortering av restavfall, ska lämna avfallet till de kostnadsfria mottagningsplatser som tillhandahålls av en producentansvarsorganisation. Innan överlämningen ska sådant avfall som inte utgör förpackningsavfall separeras från förpackningsavfallet av verksamhetsutövaren, om det kan göras utan orimliga ekonomiska konsekvenser."

"Den som driver mottagningsplatserna ska vara skyldig att utan kostnad och utan begränsningar i avfallsmängder ta emot verksamheters avfall som till övervägande del består av förpackningsavfall och som har producerats i samband med yrkesmässig sortering av restavfall."

Sysav vill understryka att det är rimligt att ersättning tilldelas den som sorterar ut förpackningsavfall genom ytterligare sortering av restavfall, då avgiften är betald via Producentansvaret för alla förpackningar. Om avfallet kommer från hushåll (och samlokaliserade verksamheter) är det rimligt att ersättning till kommunerna för insamling av förpackningsavfall utgår enligt Naturvårdsverkets föreskrifter.

8.12 - Mottagningskriterier för avfallsförbränningsanläggningar och samförbränningsanläggningar

"Den som samlat in avfall separat ska vid överlämning av avfallet till en verksamhetsutövare som bedriver en avfallsförbränningsanläggning eller en samförbränningsanläggning se till att uppgifter lämnas.../"

Sysav tillstyrker förslaget men vill understryka vikten av att en rimlighetsbedömning kan göras, samt att det införs en möjlighet att uppfylla kraven genom stickprovskontroll. Detta särskilt då förslaget även omfattar verksamhetsavfall, där hanteringen annars riskerar att bli omfattande.

8.13 Ett förbud mot att deponera restavfall införs

"Det ska vara förbjudet att deponera restavfall".

Sysav avstyrker förslaget i enlighet med Avfall Sveriges remissvar.

Kap 9 - Förändringar av avfallsplaneringen

9.1 - Den nationella avfallsplanen

"Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska besluta en nationell avfallsplan. Planen ska innehålla ett avfallsförebyggande program".

Sysav tillstyrker förslaget om att den nationella avfallsplanen beslutas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Sysav anser att detta kommer ge den nationella avfallsplanen större tyngd och innehålla en ökad och samstämmig kravbild för vad som behöver göras.

9.2 - Innehållet i underlaget till den nationell avfallsplanen förtydligas i

avfallsförordningen

"Naturvårdsverket ska ta fram underlaget till den nationella avfallsplanen. Underlaget ska omfatta Sveriges hela geografiska territorium".

Sysav är positiva till ett förtydligande av innehållet i den nationella avfallsplanen och att den blir nationell. Dagens avfallsplan syftar till att "skapa en gemensam bas och understryka vikten av att alla samhällsaktörer genomför insatser", men insatserna är frivilliga och inga krav ställs på uppföljning. För att den nationella avfallsplanen ska bli det verktyg som krävs för att skapa drivkrafter på bred front, krävs tydligare styrning och stöd.

9.3 - Kraven på en kommunal avfallsplan tas bort

"Kravet på kommunerna att upprätta kommunala avfallsplaner ska tas bort. Även kravet på länsstyrelserna att sammanställa de kommunala planerna ska tas bort".

Sysav avstyrker förslaget om att ta bort den kommunala avfallsplanen. Den är ett viktigt lokalt politiskt styrande dokument och är en plan för *hela* kommunen. Tas kravet på en kommunal avfallsplan bort, riskerar arbetet med att förebygga avfall och hantera det avfall som uppstår på bästa sätt enligt avfallshierarkin, att ytterligare försvåras och att det främst blir en fråga för kommunens avfallsansvariga och att det inte prioriteras av övriga kommunala verksamheter. Däremot bör kraven som ställs vid framtagandet, förenklas och genom att ta fram nationella mål och åtgärder samt efterfråga uppföljning underlättas den kommunala avfallsplaneringen. På så vis kan den nationella och de kommunala avfallsplanerna tillsammans driva på utvecklingen mot ett mer cirkulärt samhälle.

Kap 10 - Mål på avfallsområdet

10.1 Målen om kommunalt avfall bör införas i avfallsförordningen

Målen i avfallsdirektivet om förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ska föras in i avfallsförordningen. Den som har ansvar för kommunalt avfall ska på ett effektivt sätt bidra till att nå målen.

Sysav är positiva till att målen i avfallsdirektivet om förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall förs in i avfallsförordningen.

Sysav bifaller också **Avfall Sverige** i att det bör sättas mål för avfall som inte utgör kommunalt avfall, samt att det är viktigt att kommunerna har tillräckligt med ekonomiska medel för att verkställa uppställda krav.

Kap 11 – Rapportering på avfallsområdet

Kommunerna ska rapportera uppgifter om det kommunala avfall som kommunen ansvarar för och som har hanterats i kommunen under föregående kalenderår, inbegripet hantering som skett på uppdrag av kommunen.

Sysav tillstyrker förslaget om att kommunen ska rapportera uppgifter om det kommunala avfall som den ansvarar för, samt hantering som skett på uppdrag av kommunen. Sysav anser också att kommunen ska rapportera utsläpp av växthusgaser från avfall som lämnats till förbränning, oavsett var denna behandling sker. En sådan rapportering skapar incitament hos kommunen att öka mängden avfall som materialåtervinns.

Kap 12 – Modernisering och förändringar av kommunernas avfallsavgifter

12.1 Kommunens bemyndigande om avfallsavgift

“Uttrycken renhållning, renhållningsavgift och taxa ska ersättas med avfallshantering, avfallsavgift och föreskrift”.

Sysav menar att uttrycket renhållningsavgift och taxa i princip är samma sak, och bör kunna bytas ut mot avfallsavgift eller avfallstaxa.

Sysav anser explicit att uttrycket taxa inte ska bytas ut mot föreskrift, eftersom avfallsföreskrifter ju föreslås vara det som ersätter begreppet renhållningsordning.

Kap 15 - Ikraftträdande - och övergångsbestämmelser

“Författningsändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2026.”

Sysav anser att ett ikraftträdande den 1 januari 2026 är orimligt och en längre övergångstid behövs.

Kap 16 – Konsekvensutredning

Sysav är positiva till att åtgärder införs som är nationella och som driver mot en ökad materialåtervinning och ökad resursanvändning i samhället. Det är viktigt att föreslå styrmedel som styr mot produkter som är återbrukbara, reparerbara och därefter återvinningsbara. När inte produkter längre kan eller ska cirkulera är det viktigt att det finns en väl fungerande avfallshantering som kan avgifta och omhänderta dessa produkter.

Sysav vill peka på att många av förslagen även omfattar verksamhetsavfall. Sysav anser att detta är viktigt att förtydliga detta samt att det sätts tydliga och kraftfulla mål för verksamhetsavfall, då detta är omfattande avfallsströmmar.

Samtidigt är det viktigt att tänka på att inte införa en omfattande administration baserat på kommunalt avfall, som också omfattar verksamhetsavfall och försvårar en god hantering i avfallsverksamheten.

Kommunen har stor kännedom om fungerande lösningar i sin kontext, varpå stort ansvar bör läggas på kommunen att finna lämpliga lösningar.
